

HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ OBCÍ A MĚST - AKTUÁLNÍ VÝVOJ A VÝHLED

17. 10. 2019

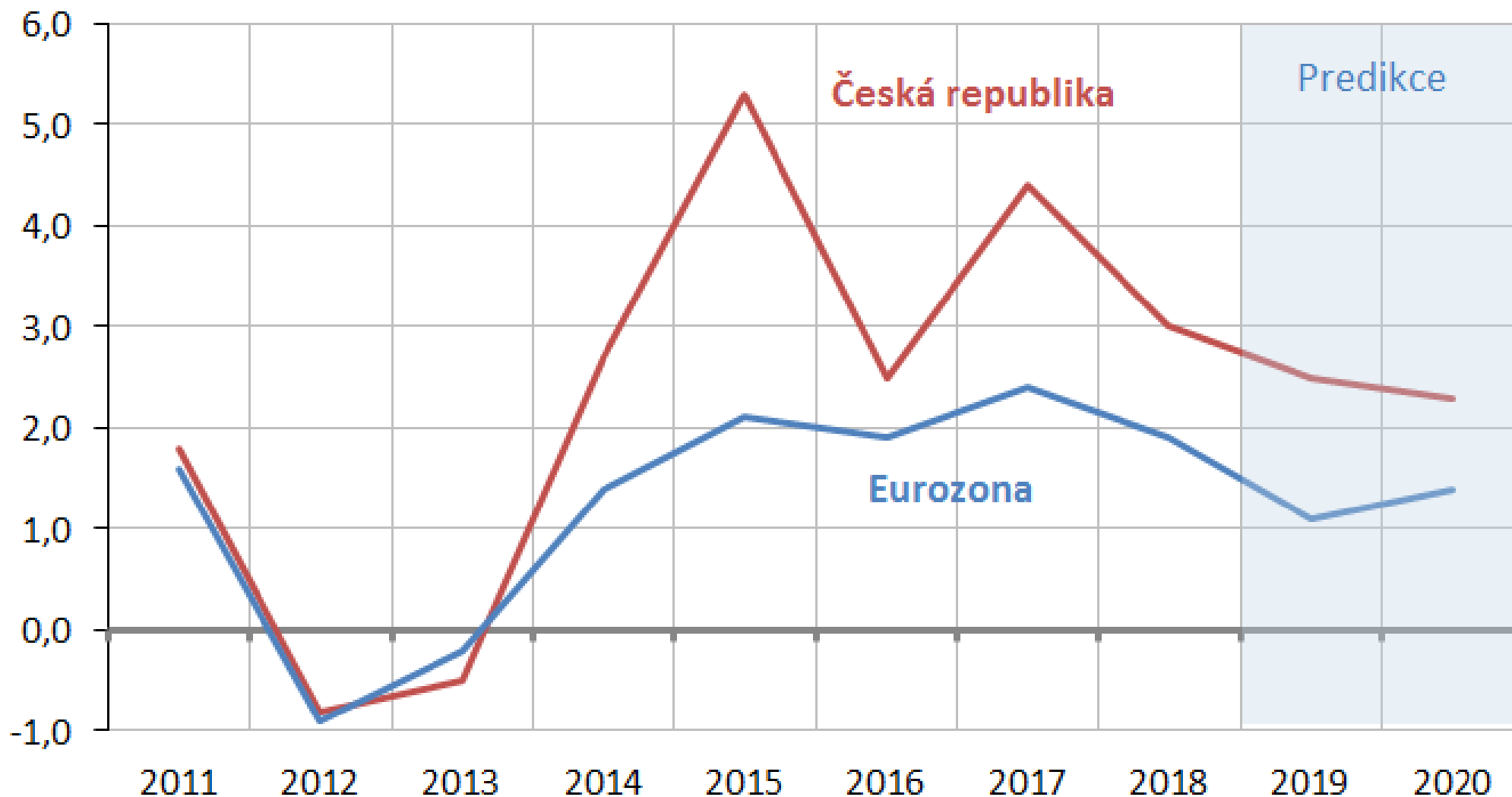
Miroslav MATEJ

Ekonomický vývoj

VÝVOJ ČESKÉ EKONOMIKY

růst reálného hrubého domácího produktu v %

Zdroj: Predikce MF ČR (červenec 2019).

Hlavní makroekonomické indikátory

		2014	2015	2016	2017	2018	Aktuální predikce		Minulá predikce		
							2019	2020	2018	2019	2020
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 314	4 596	4 768	5 047	5 329	5 627	5 880	5 304	5 595	5 839
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v %, s.c.</i>	2,7	5,3	2,5	4,4	3,0	2,5	2,3	2,9	2,4	2,4
Spotřeba domácností	<i>růst v %, s.c.</i>	1,8	3,7	3,6	4,3	3,4	2,8	2,6	3,2	2,9	2,8
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v %, s.c.</i>	1,1	1,9	2,7	1,3	3,9	2,4	1,9	3,7	2,2	1,9
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v %, s.c.</i>	3,9	10,2	-3,1	3,7	7,2	2,5	2,4	10,5	3,1	2,7
Příspěvek čistých vývozů k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,5	-0,2	1,4	1,1	-0,8	0,4	0,2	-0,7	-0,3	0,0
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	1,1	0,8	-0,4	0,1	-0,4	-0,3	0,0	-1,2	0,0	0,0
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	2,5	1,2	1,3	1,4	2,5	3,0	2,1	2,1	3,0	1,9
Průměrná míra inflace	<i>%</i>	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,5	2,2	2,1	2,3	1,6
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	0,8	1,4	1,9	1,6	1,4	0,7	0,3	1,4	0,4	0,2
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	6,1	5,1	4,0	2,9	2,2	2,2	2,3	2,2	2,2	2,2
Objem mezd a platů (dom. koncept)	<i>růst v %, b.c.</i>	3,6	4,8	5,7	8,3	9,5	7,4	5,9	9,3	7,5	5,9
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	0,2	0,2	1,6	1,7	0,3	0,6	0,8	0,3	0,2	0,3
Saldo sektoru vládních institucí	<i>% HDP</i>	-2,1	-0,6	0,7	1,6	0,9	0,3	.	0,9	0,3	.
Předpoklady:											
Měnový kurz CZK/EUR		27,5	27,3	27,0	26,3	25,6	25,6	25,2	25,6	25,5	25,1
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	1,6	0,6	0,4	1,0	2,0	2,0	2,4	2,0	2,2	2,4
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	99	52	44	54	71	64	60	71	66	65
HDP eurozóny	<i>růst v %, s.c.</i>	1,4	2,1	1,9	2,4	1,9	1,1	1,4	1,8	1,0	1,4

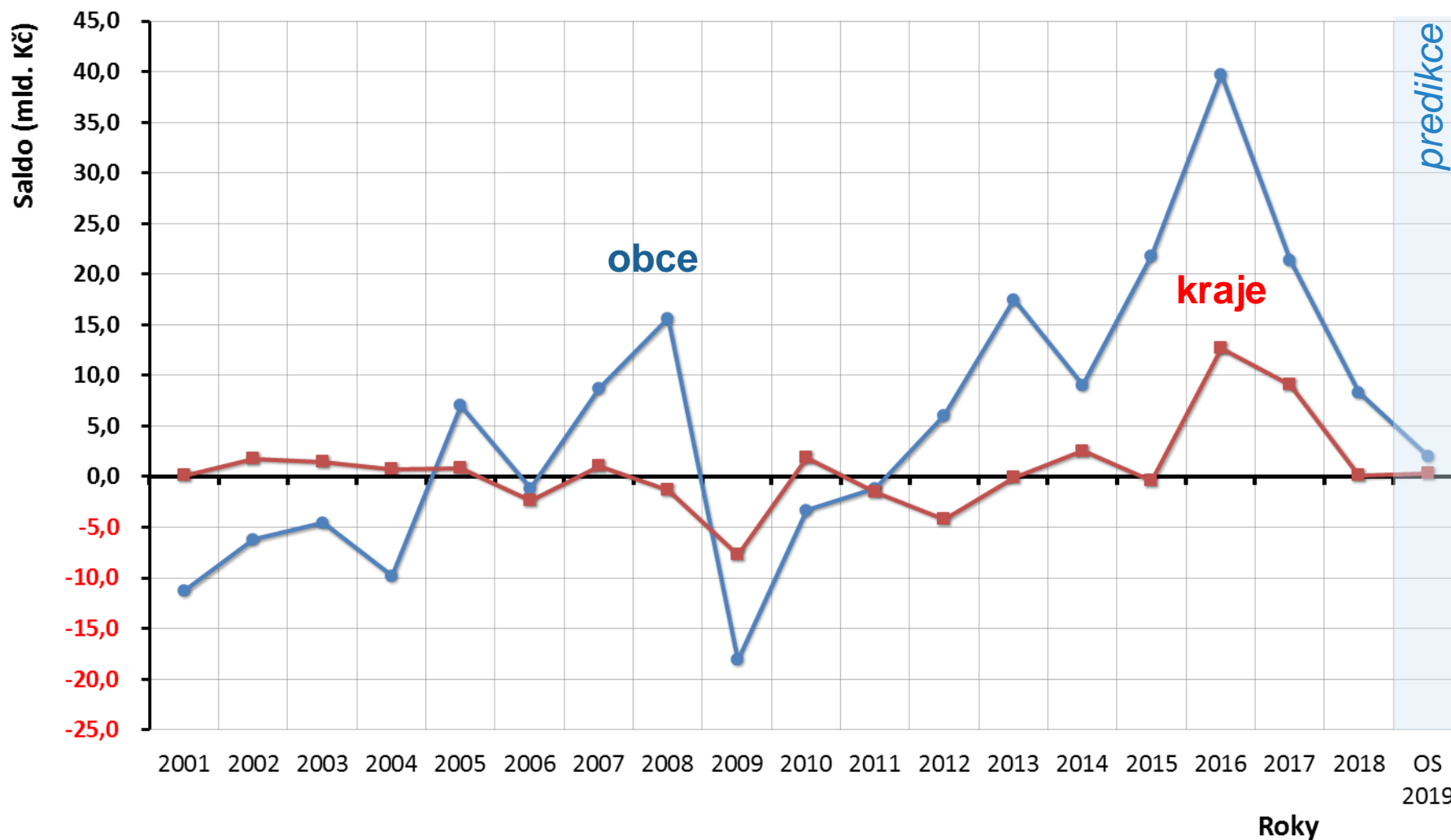
Zdroj: ČNB, ČSÚ, Eurostat, U. S. Energy Information Administration. Výpočty a predikce MF ČR.

Hospodaření ÚSC v roce 2019

VÝVOJ SALDA HOSPODAŘENÍ OBCÍ A KRAJŮ

Vývoj salda hospodaření obcí a krajů v letech 2001 až 2019 (v mld. Kč)

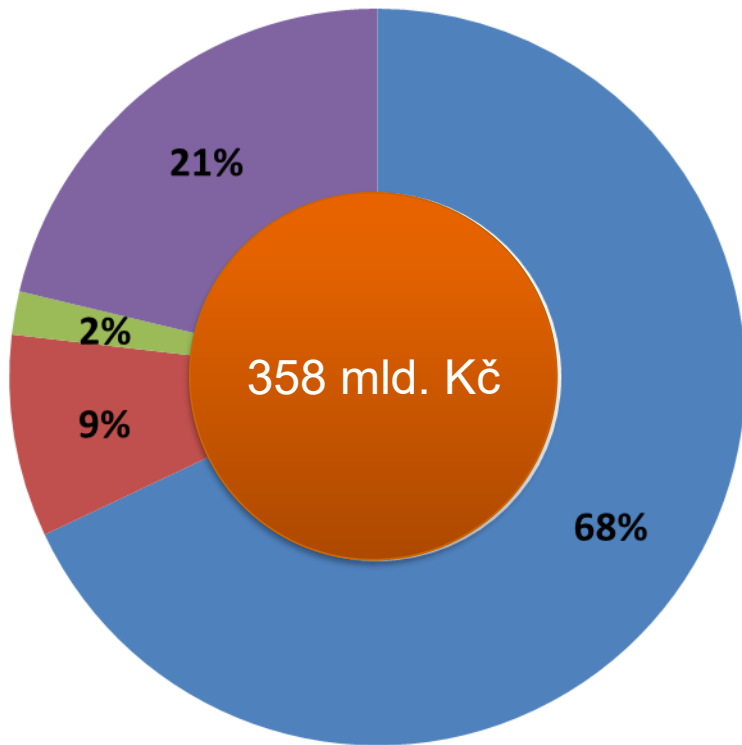

PŘÍJMY A VÝDAJE OBCÍ A KRAJŮ 2018 – 2019

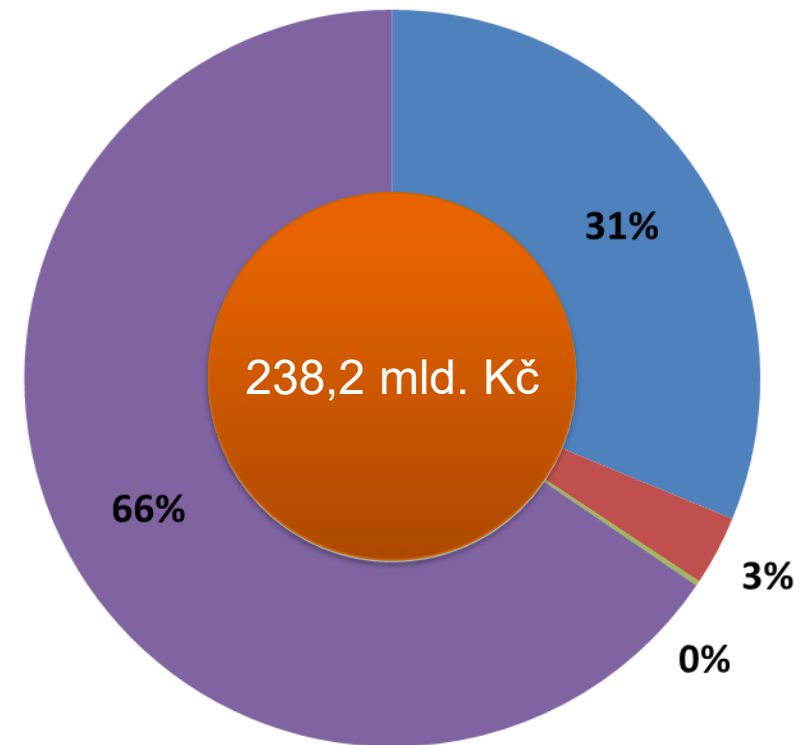
v mld. Kč	2018		odhad 2019		Index 19/18		Rozdíl 19-18	
	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje
Daňové příjmy	226,2	69,0	243,3	74,4	107,6%	107,8%	17,1	5,4
Nedaňové příjmy	32,2	5,5	31,8	7,3	98,8%	132,7%	-0,4	1,8
Kapitálové příjmy	7,4	0,3	6,8	0,5	91,9%	166,7%	-0,6	0,2
Přijaté transfery	65,0	131,1	76,1	156,0	117,1%	119,0%	11,1	24,9
Příjmy celkem	330,9	205,8	358,0	238,2	108,2%	115,7%	27,1	32,4
Běžné výdaje	228,2	175,7	251,3	203,9	110,1%	116,1%	23,1	28,2
Kapitálové výdaje	94,3	30,1	104,7	33,9	111,0%	112,6%	10,4	3,8
Výdaje celkem	322,3	205,7	356,0	237,8	110,5%	115,6%	33,7	32,1
Saldo	8,3	0,1	2,0	0,4				

Struktura příjmů obcí a krajů (odhad pro rok 2019)

Obce

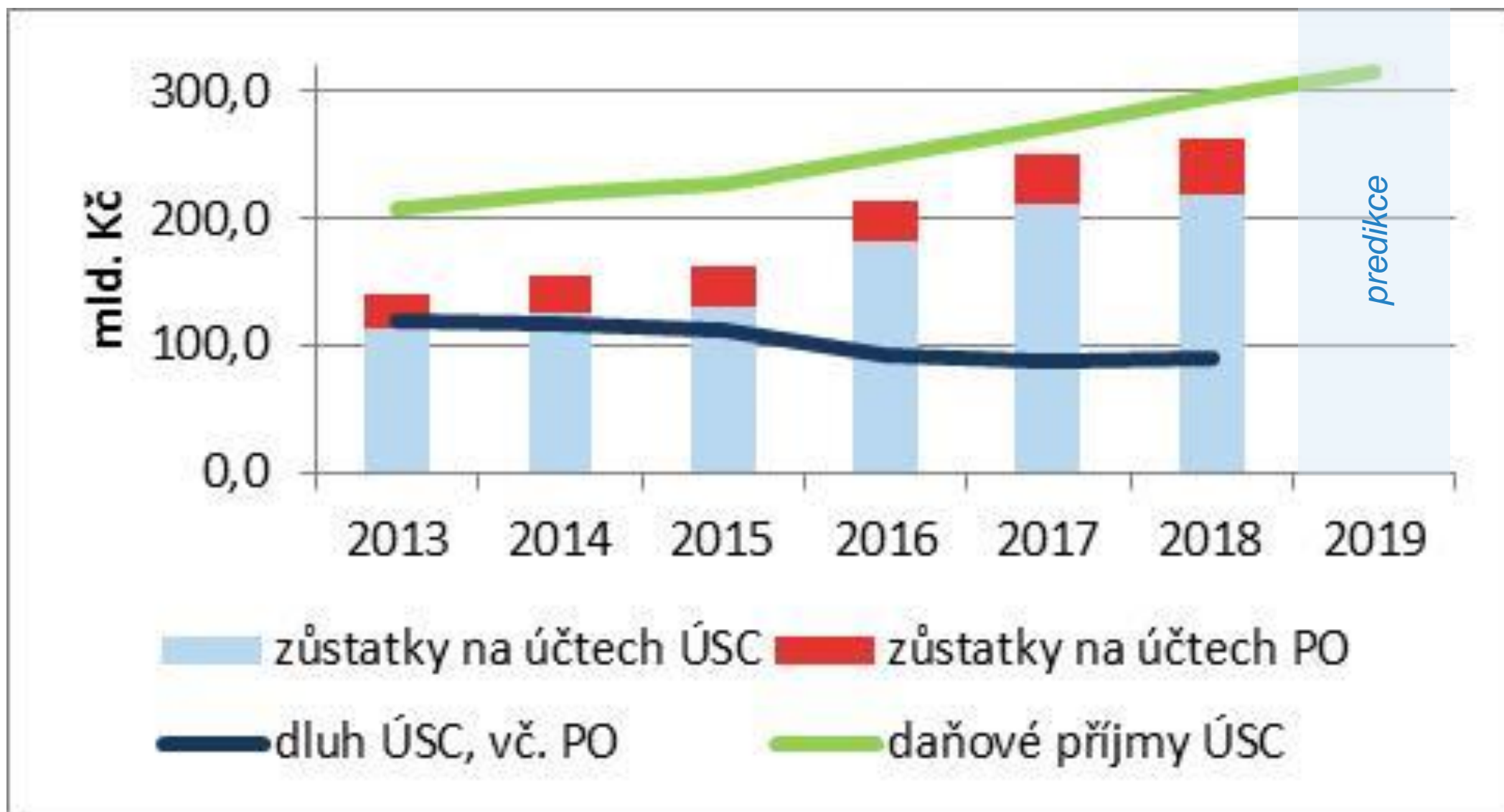

Kraje

- Daňové příjmy
- Nedaňové příjmy
- Kapitálové příjmy
- Přijaté transfery celkem

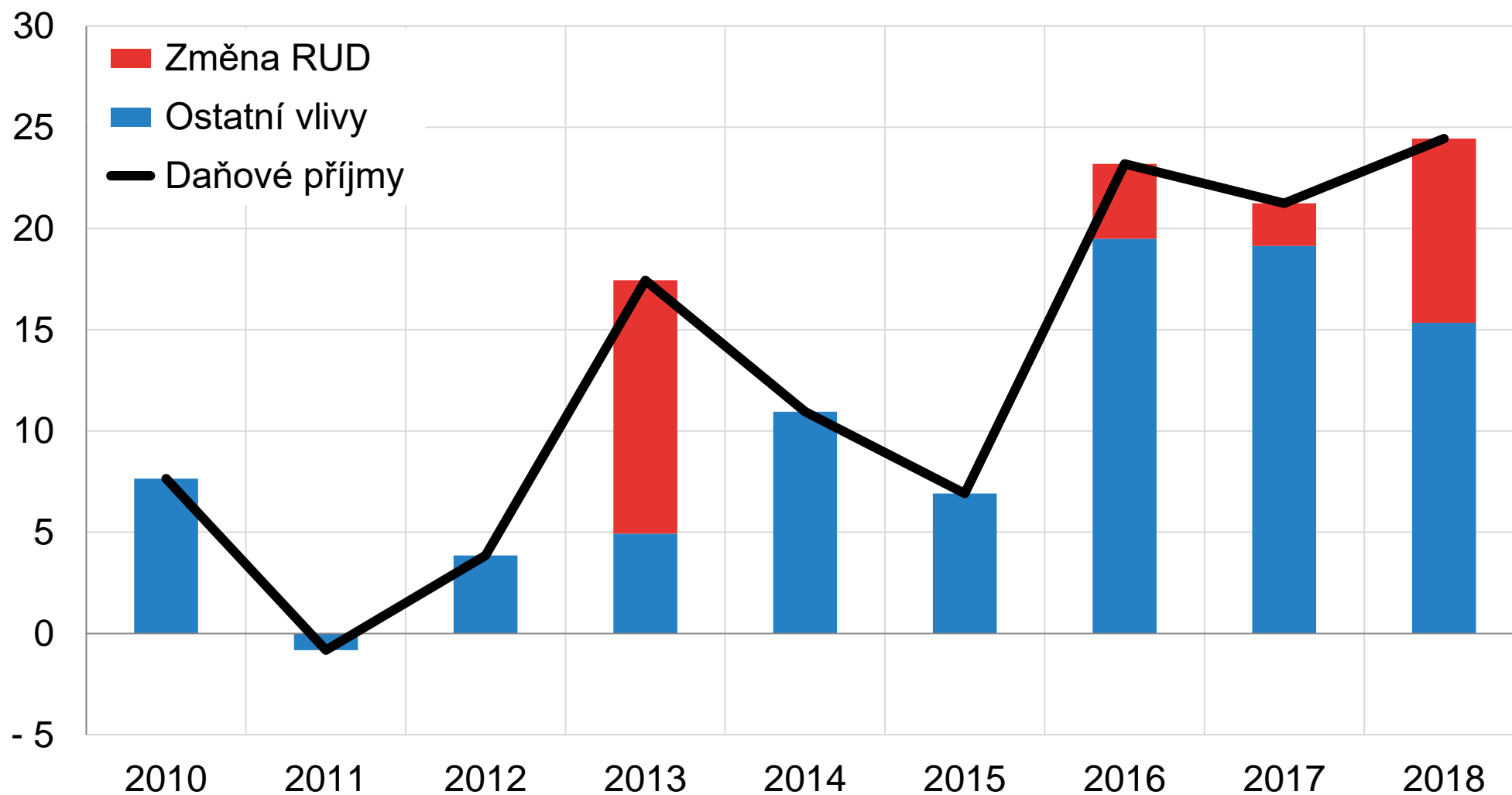
DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ A KRAJŮ VÝRAZNĚ ROSTOU

ÚSC = územní samosprávné celky, tj. obce a kraje

DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ A KRAJŮ

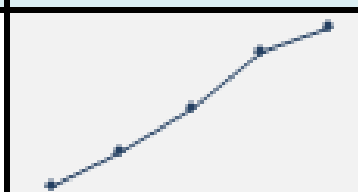
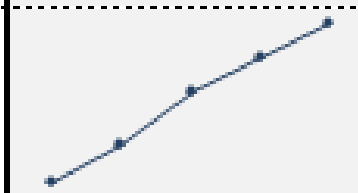
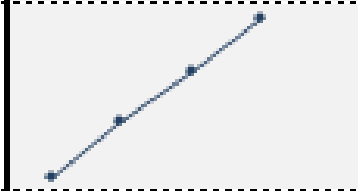
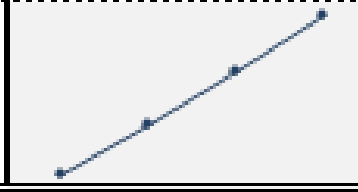
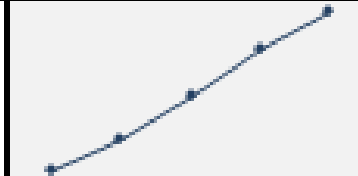
meziroční změna v mld. Kč

DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ – ČERVEN 2019 (VÝKAZ FIN)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	06/2018	06/2019	mil. Kč	%
Daňové příjmy	112 887,2	121 163,4	8 276,2	107,33
z toho:				
Daně z příjmů fyzických osob	24 923,0	28 332,3	3 409,4	113,68
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	22 769,2	25 855,0	3 085,8	113,55
<i>z přiznání</i>	307,9	366,9	59,0	119,16
<i>z kapitálových výnosů</i>	1 845,9	2 110,5	264,5	114,33
Daně z příjmů právnických osob	25 203,8	27 279,2	2 075,4	108,23
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	18 651,7	19 817,2	1 165,5	106,25
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>	6 552,1	7 462,1	910,0	113,89
Daň z přidané hodnoty	45 663,9	48 260,6	2 596,7	105,69
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	10 204,2	10 144,0	-60,2	99,41
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	1 705,7	1 767,8	62,1	103,64
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>	3 855,7	3 959,3	103,6	102,69
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	402,3	429,5	27,2	106,77
<i>správní poplatky</i>	1 480,1	1 391,2	-88,9	94,00
Daně v oblasti hazardních her	2 760,5	2 596,2	-164,3	94,05
Daň z nemovitých věcí	6 891,4	7 146,5	255,2	103,70
Stav na běžných účtech	162 273,9	163 044,5	770,6	100,47

Celostátní inkaso daní – srpen

DPH, DPFO, DPPO					Srpen 2019	
mld. Kč	2015	2016	2017	2018	2019	Graf
1. Q	144,03	155,18	169,25	186,36	195,05	
2. Q	293,64	321,94	359,50	386,41	412,03	
3. Q	457,42	500,30	540,70	583,69		
4. Q	633,70	686,83	745,16	807,21		
Srpen	393,96	422,23	459,11	500,92	536,6	

Mezoroční rozdíl: 35,68 mld. Kč

Mezoroční index: 107,1%

OČEKÁVANÁ SKUTEČNOST DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ 2019

<i>mld. Kč</i> Daňový příjem	Skutečnost 2018		OS 2019 (z 08/19)		rozdíl	
	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce
Daň z přidané hodnoty	35,5	97,7	37,3	103,0	1,8	5,3
Daň z příjmů právnických osob celkem	14,8	46,6	16,1	50,7	1,3	4,1
<i>Daň z příjmů právnických osob</i>	14,5	39,7	15,8	43,6	1,3	3,9
<i>Daň z příjmů právnických osob placená obcemi</i>	0,3	6,9	0,3	7,1		0,2
Daň z příjmů fyzických osob celkem	18,6	54,2	20,9	61,3	2,3	7,1
<i>Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba</i>	1,6	4,3	1,6	4,7	0,0	0,4
<i>Daň z příznání celkem</i>	0,4	1,1	0,5	1,3	0,1	0,2
<i>Daň ze závislé činnosti celkem</i>	16,6	48,8	18,8	55,3	2,2	6,5
Daň z nemovitých věcí		10,9		11,2		0,3
Daň z hazardu		5,0		4,8		-0,2
CELKEM	68,9	214,4	74,3	231,0	5,4	16,6
					7,84 %	7,74 %

Pozn.:

Tabulka obsahuje daňové příjmy, které hl. m. Praha získává jako obec i jako kraj.

Jedná se o propočtení vycházející z predikce celostátního inkasa, vliv zpoždění při převodech daňových příjmů v závěru roku není zohledněn.

Nezahrnuje místní a správní poplatky.

SROVNÁNÍ ROZPOČTOVÉ A AKTUALIZOVANÉ PREDIKCE VYBRANÝCH DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ

<i>mld. Kč</i>	rozpočtová 2019		OS 2019 (z 08/19)		rozdíl	
	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce
Daňový příjem						
Daň z přidané hodnoty	38,1	105,4	37,3	103,0	-0,8	-2,4
Daň z příjmů právnických osob celkem	16,3	50,2	16,1	50,7	-0,2	0,5
<i>Daň z příjmů právnických osob</i>	15,9	43,9	15,8	43,6	-0,1	-0,3
<i>Daň z příjmů právnických osob placená obcemi</i>	0,4	6,3	0,3	7,1		0,8
Daň z příjmů fyzických osob celkem	21,2	61,7	20,9	61,3	-0,3	-0,4
<i>Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba</i>	1,6	4,2	1,6	4,7	0,0	0,5
<i>Daň z příznání celkem</i>	0,5	1,3	0,5	1,3	0,0	0,0
<i>Daň ze závislé činnosti celkem</i>	19,1	56,2	18,8	55,3	-0,3	-0,9
Daň z nemovitých věcí		12,0		11,2		-0,8
Daň z hazardu		5,0		4,8		-0,2
CELKEM	75,6	234,3	74,3	231,0	-1,3	-3,3
					-1,72%	-1,41%

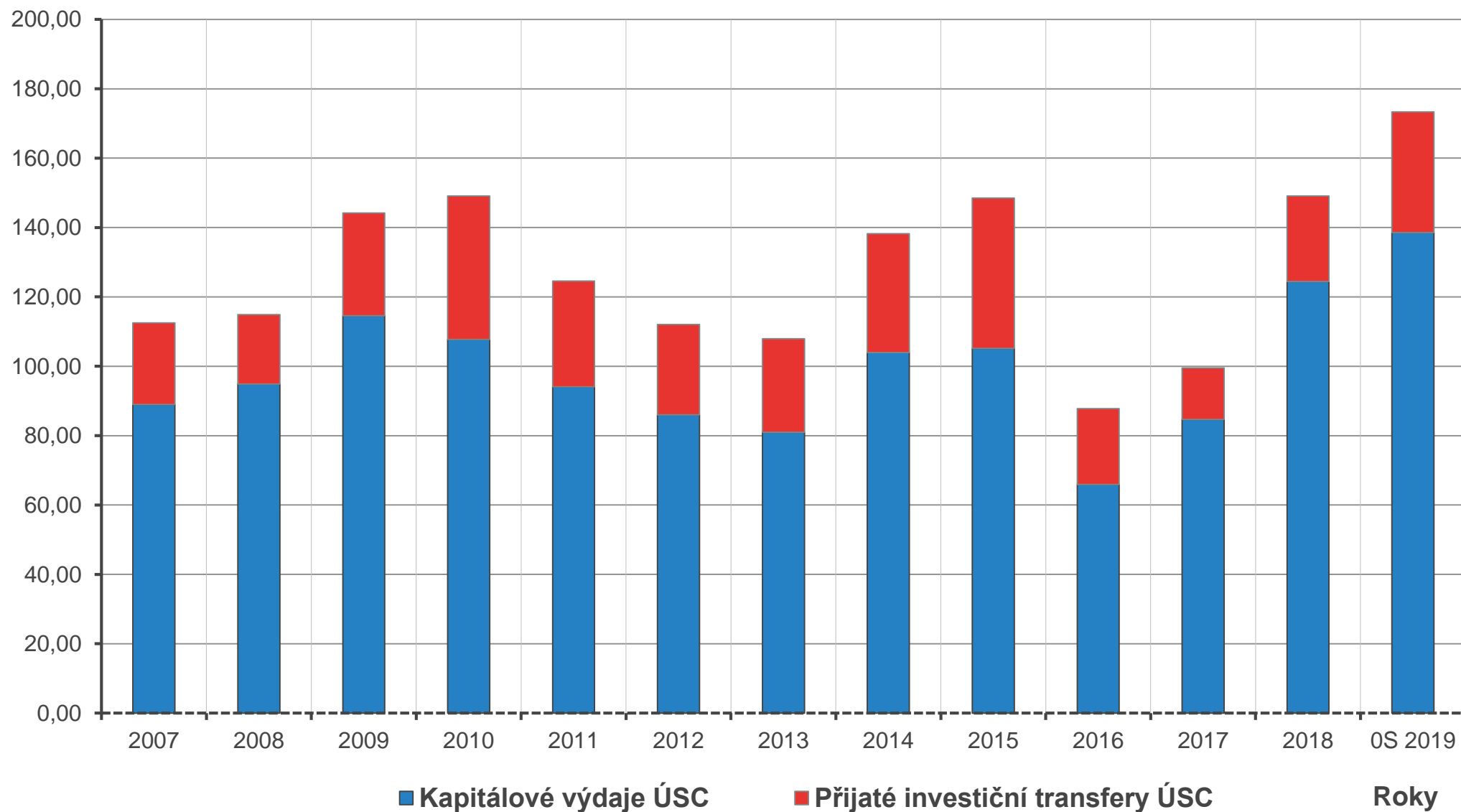
Pozn.:

Tabulka obsahuje daňové příjmy, které hl. m. Praha získává jako obec i jako kraj.

Jedná se o propočtení vycházející z predikce celostátního inkasa, vliv zpoždění při převodech daňových příjmů v závěru roku není zohledněn.

Nezahrnuje místní a správní poplatky.

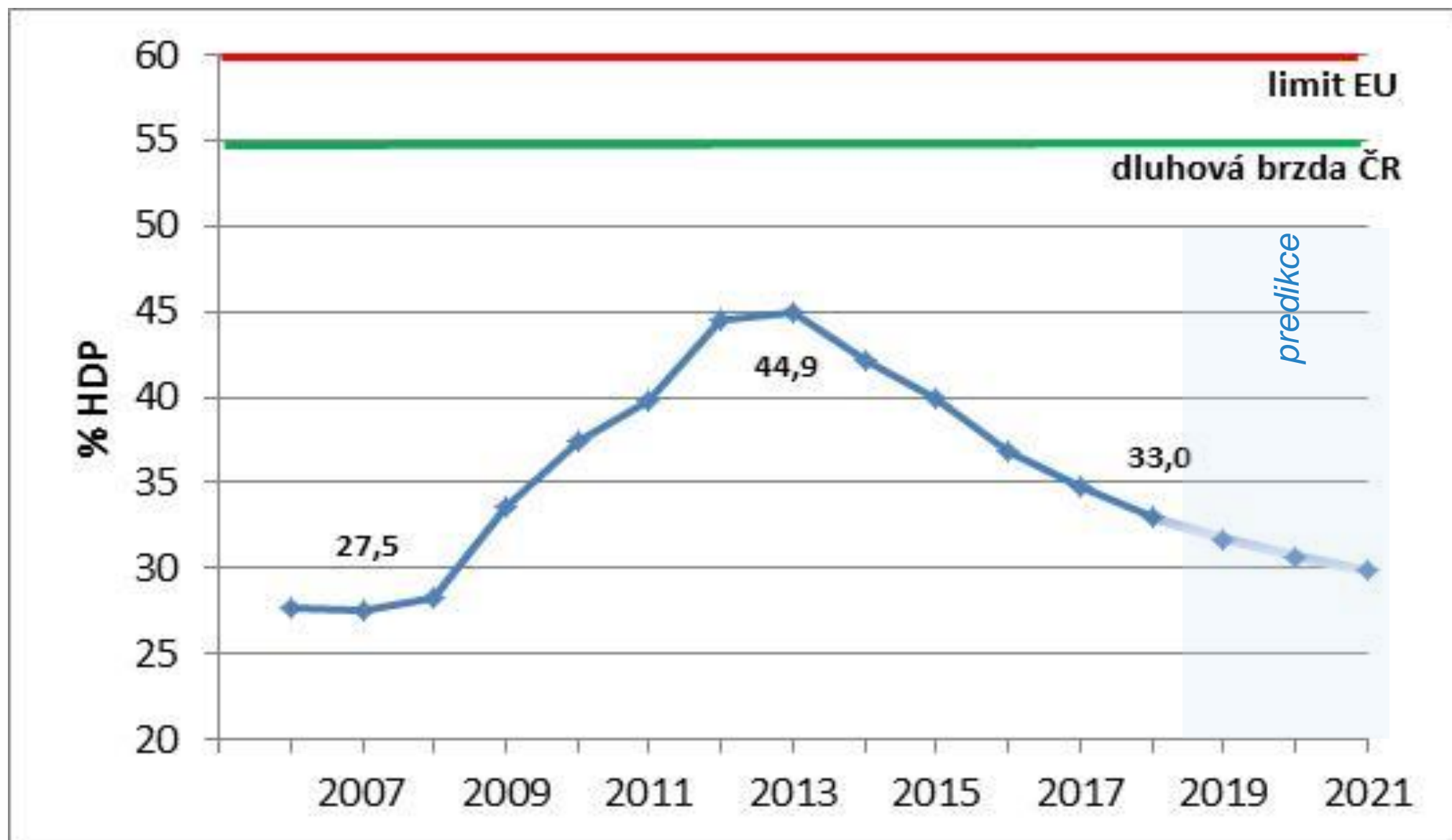
INVESTIČNÍ AKTIVITA ÚSC

Zadluženost a rozpočtová odpovědnost

DLUH SEKTORU VLÁDNÍCH INSTITUCÍ

FISKÁLNÍ PRAVIDLO – VYHODNOCENÍ 2018

- **3 592** obcí **bez dluhu**
- **517** obcí má dluh **nad 60 %**
- **17** obcí má **zadluženost nad 200 %**
- **3** obce **nedodržely** fisk. pravidlo
- **průměrná výše zadlužení: 15,7 %**
- **souhrnná částka převyšující 60% pravidlo: 3,6 mld. Kč**
- **souhrnná min. dluhová služba (tj. 5 % z rozdílu): 181 mil. Kč**

MONITORING HOSPODAŘENÍ OBCÍ – ZÁVĚRY

- monitorující indikátory překračuje malá část obcí
- překročení indikátoru automaticky neznamena, že je obec ve finančních problémech či že hospodaří nezodpovědně
- zhoršení indikátorů je většinou způsobeno realizací větší investiční akce či z důvodu nevypořádání přijaté dotace

Identifikovaná rizika

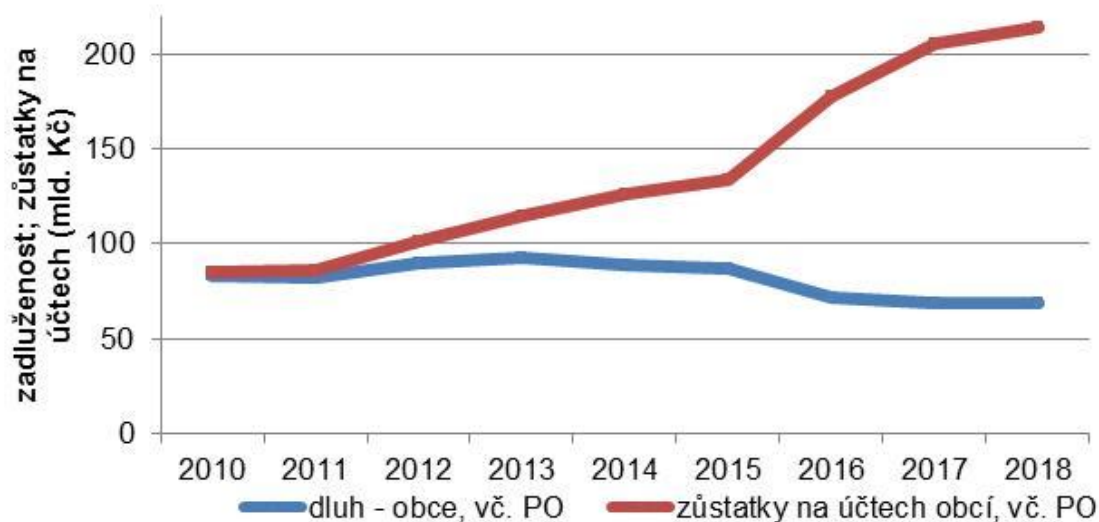
- nedostatek prostředků pro správu a opravy dlouhodobého hmotného majetku
- potřeba řešení náhlých výdajových potřeb (nutnost mít rezervu)
- realizace „zbytečných“ projektů, zejména s využitím dotací
- ne vždy dostatečný důraz na udržitelnost výsledků projektů, vč. provozní náročnosti
- nedodržení podmínek přijaté dotace – riziko odvodu a penále

Obce s vyšší mírou rizika hospodaření investovaly do:

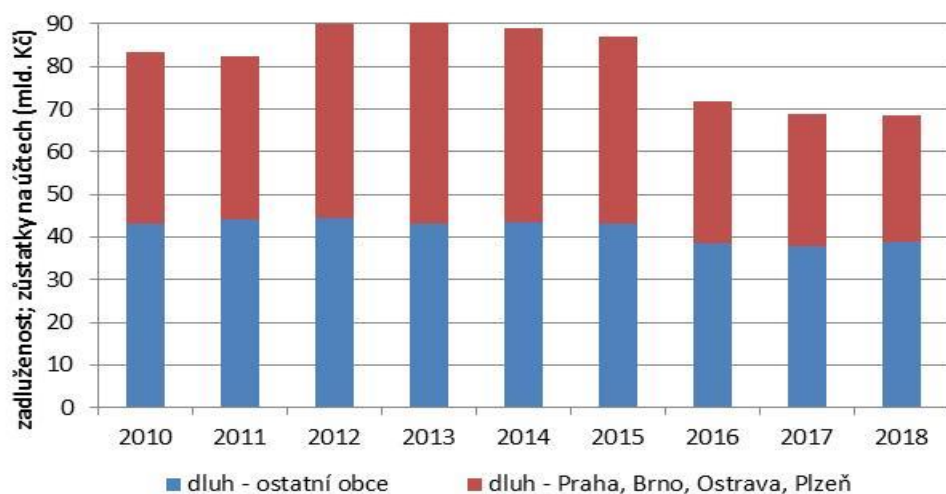
- kanalizace, silnic, bytů, škol

ZADLUŽENOST ÚSC NEPŘEDSTAVUJE RIZIKO

Dluh obcí vs. zůstatky na účtech

Největší města vs. ostatní obce

Dluh Prahy, Brna, Ostravy a Plzně tvoří 43 % celkového zadlužení obcí

Finanční prostředky na účtech obcí a krajů převyšují hodnotu celkového dluhu o 172 mld. Kč

Středočeský kraj	10,76 %
Jihočeský kraj	0,00 %
Plzeňský kraj	0,00 %
Karlovarský kraj	5,18 %
Ústecký kraj	5,68 %
Liberecký kraj	8,18 %
Královéhradecký kraj	2,64 %
Pardubický kraj	10,57 %
Kraj Vysočina	5,21 %
Jihomoravský kraj	12,55 %
Olomoucký kraj	31,21 %
Zlínský kraj	2,28 %
Moravskoslezský kraj	10,32 %
PRŮMĚR	9,73 %

Rozpočty obcí a krajů v roce 2020

PREDIKCE VYBRANÝCH DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ OBCÍ A KRAJŮ

<i>mld. Kč</i>	OS 2019		PRE 2020		Rozdíl 2020-2019	
	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce
Daňový příjem						
Daň z přidané hodnoty	37,3	103,0	40,9	113,0	3,6	10,0
Daň z příjmů právnických osob celkem	16,1	50,7	16,7	52,4	0,6	1,7
<i>Daň z příjmů právnických osob</i>	15,8	43,6	16,4	45,1	0,6	1,5
<i>Daň z příjmů právnických osob placená obcemi</i>	0,3	7,1	0,4	7,2		0,1
Daň z příjmů fyzických osob celkem	20,9	61,3	22,5	65,5	1,6	4,2
<i>Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba</i>	1,6	4,7	1,7	4,9	0,1	0,2
<i>Daň z příznání celkem</i>	0,5	1,3	0,4	1,1	-0,1	-0,2
<i>Daň ze závislé činnosti celkem</i>	18,8	55,3	20,4	59,6	1,6	4,3
Daň z nemovitých věcí		11,2		11,4		0,2
Daň z hazardu		4,8		5,0		0,2
CELKEM	74,3	231,0	80,1	247,3	5,8	16,3
					7,81%	7,06%

Pozn.:

Tabulka obsahuje daňové příjmy, které hl. m. Praha získává jako obec i jako kraj.

Jedná se o propočtení vycházející z predikce celostátního inkasa, vliv zpoždění při převodech daňových příjmů v závěru roku není zohledněn.

Nezahrnuje místní a správní poplatky.

FINANCOVÁNÍ PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI

- SR **2016**: **1% valorizace**
- SR **2017**: **9% valorizace**
- SR **2018**: **5% valorizace**
- návrh SR na rok **2019**: **10% valorizace** (tj. celkové navýšení cca o 1 mld. Kč)
- výhled pro roky **2020**: **4,6 %**
- a **2021 a 2022**: **valorizace každoročně ve výši 5 %**

Výkonové financování u vybraných agend

- opatrovnictví, občanské průkazy, jednotná kontaktní místa

Od roku 2020:

- územní plánování
- matriky (kombinace dle počtu obyvatel správního obvodu a výkonového financování.
- řidičské průkazy

NAVYŠOVÁNÍ PŘÍSPĚVKU NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY (DLE STAVU PRO VLÁDU)

v mil. Kč

ROKY	OBCE + PRAHA			KRAJE			CELKEM		
	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst
2016	8 329			1 070			9 399		
2017*	9 078	109%	749	1 141	107%	71	10 219	109%	820
2018	9 550	105%	472	1 197	105%	56	10 747	105%	528
2019	10 517	110%	967	1 317	110%	120	11 831	110%	1 084
2020 (návrh)	10 970	104%	453	1 488	113%	171	12 458	105%	627
2021 (návrh)	11 500	105%	530	1 563	105%	75	13 062	105%	604
2022	12 056	105%	556	1 641	105%	78	13 697	105%	635

Celkem 2022-2016	145%	3 727	153%	571	146%	4 298

Pozn.:

* Zavedení výkonu funkce veřejného opatrovníka (29 tis. Kč / na opatrovance) => navýšení o 350 mil. Kč

Rozpočtové určení daní

PODÍLY OBCÍ NA CELOSTÁTNÍM INKASU VYBRANÝCH DANÍ (ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ)

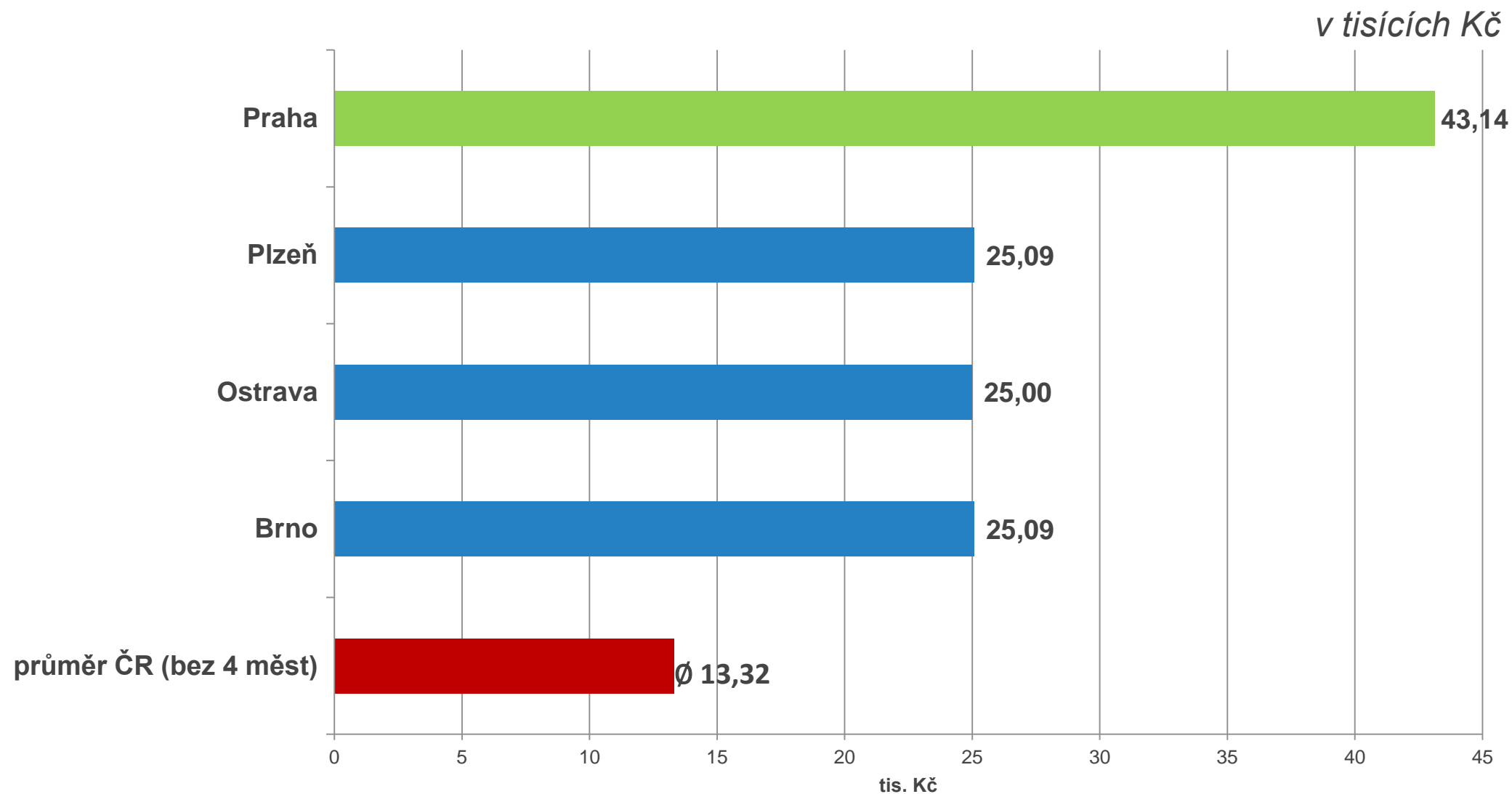
sdílená daň	do r. 2007	2008 - 2011	2012	2013 - 2015	2016	2017	od r. 2018
DPH	20,59%	21,40%	19,93%	20,83%	20,83%	21,40%	23,58%
DPFO (z příznání)	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%
DPFO (záv. činnost)	20,59%	21,40%	21,40%	22,87%	23,58%	23,58%	23,58%
DPFO (vybíraná srážkou)	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%
DPPO	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%

+ motivační složka: 1,5 % z DPFO ze závislé činnosti

+ výlučná daň: 100 % z daně z nemovitých věcí

+ daň z hazardu: 65 % technické hry (obce s hracími automaty)
30 % ostatní hry

VÝNOS VYBRANÝCH DANÍ NA 1 OBYVATELE

zahrnuje: DPFO, DPPO (bez DPPO za obce) a DPH

Děkuji za pozornost

Miroslav MATEJ

ředitel odboru Financování územních rozpočtů

Ministerstvo financí

miroslav.matej@mfcz.cz | monitor.statnipokladna.cz